

Smart decisions. Lasting value.

Accountantsverslag

Gemeente Reusel-De Mierden

Eindhoven

10 juni 2022 CONCEPT

Aanbiedingsbrief

Gemeente Reusel-De Mierden
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 11
5540 AA Reusel

Eindhoven, 10 juni 2022 Concept

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2021**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2021 van de gemeente Reusel-De Mierden.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in november 2021 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij in april 2022 gestart met de jaareindecontrole die wij onlangs hebben afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving en het vastgestelde normenkader.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2021.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met de ambtelijke organisatie. Tevens is dit verslag toegelicht aan de leden van de auditcommissie op 17 juni 2022.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid. Wij danken de medewerkers van de gemeente Reusel-de Mierden voor de voor hun inzet en de plezierige en constructieve samenwerking.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

T.M.M. van Lierop RA MSc
Extern accountant

H.A.C.M. Vissers RA MSc
Manager

Inhoudsopgave

1. Management samenvatting	4
2. Ons oordeel	7
3. Bevindingen jaarrekening 2021	
1. Begrotingsrechtmatigheid	11
2. Aanbestedingsrechtmatigheid	12
3. Grondexploitaties – algemeen	13
4. Voorzieningen groot onderhoud	15
5. Jeugdhulp en Wmo	17
6. Overige bevindingen	18

4. Overige aspecten	20
5. Bijlages	
1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa	22
<i>Totaal aantal pagina's:</i>	24

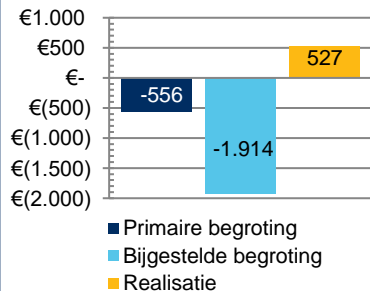
1. Management samenvatting

Ons voorlopig oordeel - CONCEPT				
Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Beperking	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2021 geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva per 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Rechtmatigheid		-	-	De verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2021 zijn in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen en zijn in overeenstemming met de wet- en regelgeving zoals opgenomen in het door uw bestuur vastgestelde normenkader. <i>Ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid maken wij dit oordeel definitief na het bestuursbesluit over het voorbereidingskrediet voor Kleine Hoeven fase II.</i>
Onderwerp	Geen bevindingen	Wel bevindingen	Anders	Toelichting
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen .
SISA bijlage				Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2021. Op grond hiervan melden wij dat geen fouten en/of onzekerheden zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

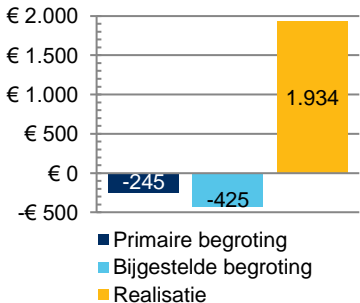
1. Management samenvatting

Financiële analyse 2021

Resultaat vóór mutatie reserves in €

Resultaat na mutatie reserves in €

De **primaire begroting** startte met een saldo van baten en lasten van € 0,6 mln negatief. Ook na onttrekking uit de reserves was er sprake van een begrotingstekort van € 245.000 De begroting is gedurende het jaar negatief bijgesteld met € 1,4 mln. Dit komt door hogere kosten binnen het Sociaal Domein (€ 0,4 mln), de bijraming van het inhuurbudget op Ruimtelijke Ordening (€ 0,3 mln) en saneringskosten voor sportpark/Turnhoutseweg (€ 0,6 mln). Voor deze hogere kosten was deels dekking uit de reserves begroot, waardoor het resultaat na reserves uit komt op € 0,4 mln negatief.

Het **resultaat vóór mutatie reserves** bedraagt uiteindelijk € 527.000 positief en valt daarmee € 2,4 mln positiever uit. De belangrijkste afwijkingen betreffen:

- Vertraging in de uitvoering op diverse projecten* + € 857.000
- Hogere algemene uitkering + € 670.000
- Hogere grondverkoop + € 413.000
- Hogere bijdrage N284 + € 213.000

* Voor deze projecten wordt een **budgetoverheveling** voorgesteld aan de raad. Wij adviseren om het ambitieniveau en de mate waarin projecten kunnen worden gerealiseerd goed op elkaar af te stemmen.

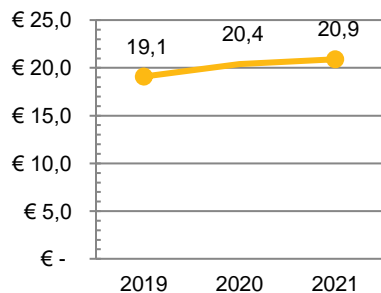
De effecten van Corona op het financiële resultaat in 2021 zijn niet tot in detail inzichtelijk gemaakt. Per saldo wordt aan de raad voorgesteld om € 164.000 om over te hevelen naar 2022.

Het resultaat bestaat voor een beperkt bedrag (€ 92.000) uit incidenteel geormerkte baten en lasten. De jaarrekening laat op de structurele taken dus een positief resultaat zien. Alle afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn geclassificeerd als (per saldo) eenmalige voordelen. Met de **structurele resultaten en afwijkingen** houdt de gemeente rekening in de (meerjaren-)begroting. Met name het nadeel op Jeugd en Wmo vinden wij hier belangrijk.

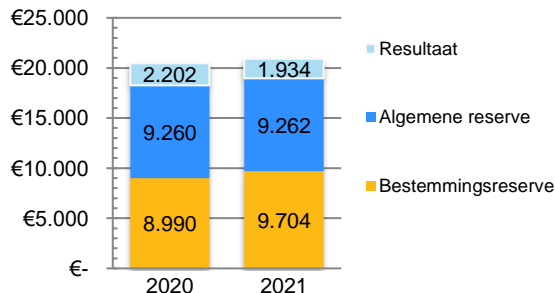
1. Management samenvatting

Financiële analyse 2021

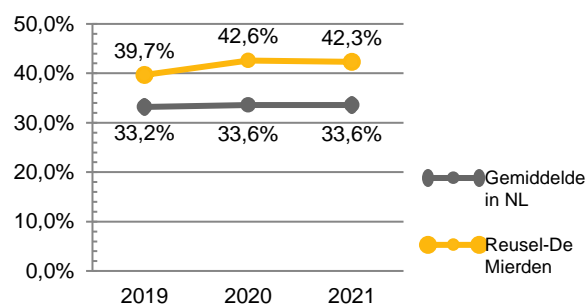
Eigen vermogen in € mln

Opbouw eigen vermogen in €k

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente neemt toe met € 0,5 mln als gevolg van het gerealiseerde resultaat voor bestemming en bedraagt € 20,9 mln eind 2021. Het eigen vermogen bestaat voor € 9,7 mln uit bestemmingsreserves en voor € 9,3 mln uit algemene reserve (voor resultaatbestemming 2021). De bestemmingsreserves nemen toe, met name op de reserve investering kapitaalgoederen (€ 3,3 mln eind 2021) voor toekomstige projecten.

De **solvabiliteit** bedraagt met 42,3%, ligt in lijn met vorig jaar en is hoger dan het landelijke gemiddelde.

De **weerstandscapaciteit** van de gemeente bedraagt circa € 10,2 mln onder andere bestaande uit de vrij besteedbare algemene reserves. Op basis van de analyse opgenomen in de paragraaf is dit voldoende om de risico's van € 3,5 mln op te kunnen vangen. Naast de genoemde risico's in de paragraaf, zitten naar ons idee de grootste financiële risico's in de toekomstig uit te voeren projecten (De Kei en Centrumplan Reusel) als gevolg van de stijgende (bouw)kosten en stijgende rentekosten. Wij adviseren de risico's te monitoren in relatie tot de weerstandscapaciteit.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting																
Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie	<p>Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2021 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in het controleprotocol. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.</p> <table><thead><tr><th></th><th>Grondslag</th><th>Omvang</th><th>Tolerantie</th></tr></thead><tbody><tr><td>Fouten</td><td>1% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 33.759.000</td><td>€ 337.590</td></tr><tr><td>Onzekerheden</td><td>3% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 33.759.000</td><td>€ 1.013.000</td></tr><tr><td>Rapporteringstolerantie</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 50.000</td></tr></tbody></table>		Grondslag	Omvang	Tolerantie	Fouten	1% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	€ 33.759.000	€ 337.590	Onzekerheden	3% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	€ 33.759.000	€ 1.013.000	Rapporteringstolerantie	-	-	€ 50.000
	Grondslag	Omvang	Tolerantie														
Fouten	1% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	€ 33.759.000	€ 337.590														
Onzekerheden	3% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	€ 33.759.000	€ 1.013.000														
Rapporteringstolerantie	-	-	€ 50.000														

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting																																										
Controleverschillen	<p>In de jaarrekening 2021 resteren onderstaande ongecorrigeerde controleverschillen en onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Omschrijving</th> <th>Getrouwheid / Rechtmatigheid</th> <th>Omvang fout</th> <th>Richting</th> <th>Omvang onzekerheid</th> <th>Verwijzing</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Uitgaven Kleine Hoeven Fase II zonder krediet*</td> <td>Rechtmatigheid</td> <td>€ 412.000</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>3.2</td> </tr> <tr> <td>Lasten uit inkoopcontracten welke niet in lijn met de EU aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen</td> <td>Rechtmatigheid</td> <td>€ 261.000</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>3.5</td> </tr> <tr> <td>Vaststellen levering zorg</td> <td>Getrouwheid en rechtmatigheid</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>€ 79.000</td> <td>3.6</td> </tr> <tr> <td>Waardering debiteurenvorderingen</td> <td>Getrouwheid en rechtmatigheid</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>€ 173.000</td> <td>3.7</td> </tr> <tr> <td>Totaal getrouwheid</td> <td></td> <td>-</td> <td></td> <td>€ 252.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Totaal rechtmatigheid</td> <td></td> <td>€ 586.000</td> <td></td> <td>€ 252.000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>* In 2021 is gestart met de voorbereiding voor de ontwikkeling van Kleine Hoeven Fase II. Hiervoor zijn in 2021 reeds € 412.000 aan kosten verantwoord, met name voor een opwaardering van de wegen en plankosten. Voor deze uitgaven is geen voorbereidingskrediet dan wel vastgestelde grondexploitatie aanwezig. Hierdoor zijn deze uitgaven formeel niet in lijn met het budgetrecht van de raad. Wij begrijpen dat in het raadsvoorstel bij de jaarrekening 2021 alsnog goedkeuring wordt gevraagd voor deze uitgaven. Alleen indien de raad hiermee instemt, kunnen wij een goedkeurende verklaring verstrekken. Deze fout komt te vervallen na dit raadsbesluit. Wij adviseren in het vervolg om duidelijkere afspraken te maken tussen de gemeenteraad en het college inzake dergelijke voorbereidingskosten.</p>	Omschrijving	Getrouwheid / Rechtmatigheid	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing	Uitgaven Kleine Hoeven Fase II zonder krediet*	Rechtmatigheid	€ 412.000	-	-	3.2	Lasten uit inkoopcontracten welke niet in lijn met de EU aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen	Rechtmatigheid	€ 261.000	-	-	3.5	Vaststellen levering zorg	Getrouwheid en rechtmatigheid	-	-	€ 79.000	3.6	Waardering debiteurenvorderingen	Getrouwheid en rechtmatigheid	-	-	€ 173.000	3.7	Totaal getrouwheid		-		€ 252.000		Totaal rechtmatigheid		€ 586.000		€ 252.000	
Omschrijving	Getrouwheid / Rechtmatigheid	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing																																						
Uitgaven Kleine Hoeven Fase II zonder krediet*	Rechtmatigheid	€ 412.000	-	-	3.2																																						
Lasten uit inkoopcontracten welke niet in lijn met de EU aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen	Rechtmatigheid	€ 261.000	-	-	3.5																																						
Vaststellen levering zorg	Getrouwheid en rechtmatigheid	-	-	€ 79.000	3.6																																						
Waardering debiteurenvorderingen	Getrouwheid en rechtmatigheid	-	-	€ 173.000	3.7																																						
Totaal getrouwheid		-		€ 252.000																																							
Totaal rechtmatigheid		€ 586.000		€ 252.000																																							

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening . De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.
Schattingen	<p>De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd.</p> <p>In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt:</p> <ul style="list-style-type: none">- De waardering van de grondexploitaties,- De waardering van voorzieningen, in het bijzonder groot onderhoud gebouwen en wegen- De financiële verwerking van uitkomsten van lopende juridische procedures.- De inbaarheid van debiteuren en de getroffen voorziening voor dubieuze debiteurenposities

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	<p>In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen:</p> <ul style="list-style-type: none">- GR Participatiebedrijf KempenPlus: bijdrage € 3,4 mln- GR Samenwerking Kempengemeenten: bijdrage € 3,2 mln <p>Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept)jaarcijfers 2021 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij hebben kennis genomen van deze jaarcijfers en stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening en de toelichting van de risico's in de paragraaf verbonden partijen. In dit geval wijzen wij u erop dat de GRSK geen eigen weerstandvermogen aanhoudt en een aanspraak zal doen bij uw gemeente voor risico's en verliezen. Het aandeel in het negatieve resultaat 2021 van de GRSK ad € 30.000 is niet binnen de jaarrekening van Reusel-De Mierden verwerkt. Wij hebben geadviseerd deze resultaten in komende jaren te verwerken zodra voorzienbaar.</p> <p>Ten aanzien van uw deelname aan de GR Kempisch bedrijvenpark (KBP) merken wij tot slot op dat in komende jaren nog enkele grote winstuitkeringen worden verwacht. Deze worden pas verwerkt nadat hierover een bestuursbesluit is genomen.</p>
Interne beheersing	<p>Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele belangrijke aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van processen, die met name toezien op ongeautoriseerde betalingen en de controle op prestatieverklaringen. Naar aanleiding hiervan is een plan van aanpak uitgewerkt. Tot heden zijn er nog geen verbeteringen uitgevoerd. Deze staan gepland in de zomer van 2022.</p>
SiSa-bijlage	<p>De SiSa-bijlage en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De verplichte tabellen voor fouten en onzekerheden die aangeleverd moeten worden bij het CBS zijn opgenomen achter in het verslag.</p>

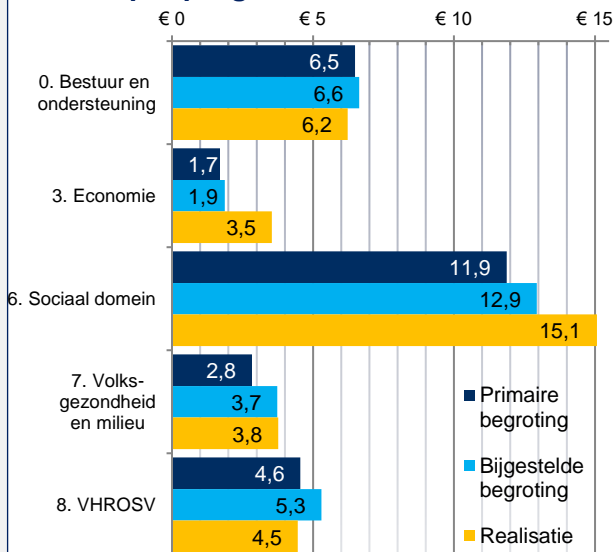
3.1 Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid

Algemeen

Bevinding

Lasten per programma € mln

In het kader van de controle hebben wij onderzoek verricht op overschrijdingen groter dan de rapporteringstolerantie van lasten ten opzichte van de geraamde begroting. Hiernaast laten wij de programma's met een lastentotaal vanaf € 3 mln zien.

Binnen programma 3 is de totale overschrijding € 1,6 mln komt door de administratieve verwerking van de grondexploitatie waar tegenover baten staan en de verplichte dotatie aan de verliesvoorziening.

De hogere lasten Programma 6 (overschrijding € 2,1 mln) wordt voor € 1,8 mln veroorzaakt door TOZO waar tegenover corresponderende baten staan. Daarnaast zijn er hogere lasten Wmo en jeugdhulp (€ 363.000). Dit betreffen zogenaamde 'open eind regelingen'. Gezien bovenstaande tellen deze overschrijdingen niet mee in ons oordeel.

We hebben gecontroleerd of de investeringen binnen het vastgestelde krediet zijn uitgevoerd. Ten aanzien hiervan hebben wij opmerkingen:

- Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd
- Ten aanzien van rehabilitatie wegen hebben wij geadviseerd om voortaan duidelijkere afspraken te maken over het omgaan met over- en onderschrijdingen op de jaarlijks beschikbare kredieten (vast bedrag per jaar € 950.000) en het moment van aanvragen van aanvullend krediet.

3.2 Aanbestedingsrechtmatigheid

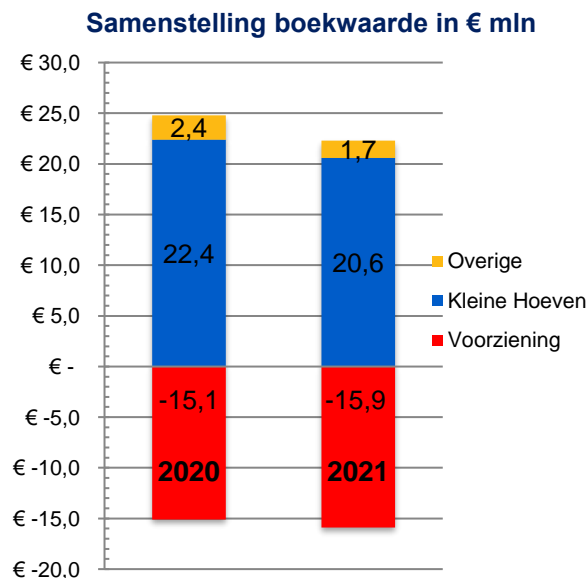
Aanbestedingsrechtmatigheid	
Inkoop en aanbesteding	<p>Bevinding</p> <p>In het kader van de rechtmatigheidscontrole zijn onze controlewerkzaamheden op inkopen en aanbestedingen gericht op het voldoen aan de Europese aanbestedingswetgeving. Dit betekent dat wij primair controleren op inkopen boven de Europese drempel van € 214.000 (exclusief BTW) voor leveringen en diensten en € 5,35 mln (exclusief BTW) voor werken en dat enkel constatering op het gebied van de Europese aanbestedingswetgeving een effect hebben op ons rechtmatigheidsoordeel.</p> <p>Tijdens de jaareindecontrole hebben wij de inkoopanalyse over het gehele boekjaar 2021 ontvangen en hierop onze eigen controlewerkzaamheden verricht. Op basis van deze controlewerkzaamheden constateren wij het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ten aanzien van ingenieursdiensten wordt in het boekjaar een bedrag van € 192.000 ingekocht. Het oorspronkelijke contract – meervoudig onderhands aanbesteed – is halverwege 2021 geëindigd. Het contract is daarna voortgezet zonder inkoopprocedure te doorlopen. Tevens zijn de werkelijke uitgaven hoger dan oorspronkelijk geraamd bij start inkoop. Gezien het huidige jaarlijkse volume van inkopen, zou hier een Europese aanbesteding plaats hebben moeten vinden. Wij hebben in ons oordeel een bedrag van € 261.000 aangemerkt als onrechtmatig gebaseerd op de lasten 2021 boven de drempel en verplichtingen 2022.• Op de overige inkoopdossiers zijn door ons geen afwijkingen van de Europese aanbestedingsregels geconstateerd die meetellen in het oordeel van 2021.

3.3 Grondexploitaties – algemeen

Grondexploitaties - algemeen

Grond exploitatie

Bevinding

De **waarde** van de gronden in exploitatie exclusief voorziening is in 2021 gedaald van € 24,8 mln naar € 22,3 mln. De **voorziening** voor verwachte verliezen op grondexploitaties is toegenomen van € 15,1 mln naar € 15,9 mln en ziet toe op de projecten Kleine Hoeven (€ 12,7 mln), Hart van Reusel (€ 2,5 mln) en De Leeuwerik (€ 0,7 mln). De grootste mutaties in 2021 betreffen:

- Indirecte kosten + € 299.000
- Overige directe kosten + € 1.289.000 (€ 495.000 Kleine Hoeven)
- Overige verkopen -/- € 4.596.000 (€ 2.426.000 Kleine Hoeven)
- Tussentijdse winstnemning + € 531.000
- Dotatie voorziening -/- € 758.000 (€ 488.000 Hart van Reusel)

Wij hebben vastgesteld dat de tussentijds genomen winst in overeenstemming met de verslaggevingsregels (middels de zogenoemde POC methode) is bepaald.

De dotatie op voorziening van Hart van Reusel wordt veroorzaakt door de verhoging van de inschatting van de plankosten op basis van de realisatiecijfers.

Door de voortgang in de tijd is het risicoprofiel, met name op Kleine Hoeven verder afgenomen. Het grootste resterende risico betreft ons inziens de kostenstijgingen vooral op de projecten waar nog veel kosten gemaakt moeten worden (o.a. Hart van Reusel). Wij hebben de doorrekeningen van de grondexploitaties uitvoerig gecontroleerd en stemmen in met de gehanteerde uitgangspunten en waardering.

3.3 Grondexploitaties – algemeen (vervolg)

Grondexploitaties - algemeen	
	Bevinding
Kleine Hoeven	Het geïnvesteerd vermogen in de exploitatie Kleine Hoeven is gedurende het boekjaar afgenomen van € 22,4 mln naar € 20,6 mln, met name door gerealiseerde verkopen van € 2,5 mln. De verkopen verlopen voorspoedig en het project wordt naar verwachting in 2025 afgesloten. Er dient nog voor € 7,1 miljoen aan verkopen gerealiseerd te worden, waarvan momenteel reeds € 5,6 miljoen in optie is. Voor het verwachte verlies op eindwaarde is een voorziening getroffen van € 12,7 mln. Het exploitatie risico zit met name in stijgende rentekosten.
Kleine Hoeven fase II	Onder de materiele vaste activa staat voor circa € 412.000 planontwikkeling en voorbereidingsuitgave geactiveerd die toezien op het toekomstige project Kleine Hoeven fase II. De bedoeling is dat dit deelproject, na goedkeuring van de raad, wordt toegevoegd aan het totaalproject Kleine Hoeven. Dit leidt naar verwachting tot een positieve bijstelling van het eindresultaat.
Vennootschaps belasting	Als gevolg van invoering van de vennootschapsbelastingplicht (hierna: VPB) voor overheidsinstanties per 1 januari 2016 is het exploiteren van grondexploitaties bij de gemeente aangemerkt als een VPB activiteit. Het uitgangspunt van uw gemeente is dat Reusel-De Mierden geen vennootschapsplicht heeft inzake grondexploitaties. Dit uitgangspunt, onder andere vanwege Kleine Hoeven fase II, in 2022 opnieuw getoetst door een extern deskundige. Op basis van dit rapport blijft het huidige standpunt van kracht. Wij adviseren om snel duidelijkheid te krijgen over de fiscale positie en hierover afspraken met de fiscus vast te leggen.

3.4 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

De gemeente Reusel-De Mierden heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen etc.) egalisatie-voorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen. Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen:

1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplaning?
2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?
3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?

De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2021 ten opzichte van het plan zijn als volgt:

	Plan	Stand 31-12-2021 (begroting)	Stand 31-12-2021 (realiteit)	Verschil
Onderhoud wegen	2018-2027	€ 909.000	€ 1.027.000	€ 118.000
Onderhoud gebouwen*)	2019-2033	€ 759.000	€ 786.000	€ 27.000
Achterstallig onderhoud gebouwen*)	2019-2024	€ 53.000	€ 380.000	€ 327.000

*) De voorzieningen gebouwen en achterstallig onderhoud gebouwen zijn ultimo 2021 hoger dan de ramingen in de oorspronkelijke plannen. Dit wordt met name veroorzaakt door achterstanden die zijn opgelopen in de uitvoering van de plannen en de toekomstige beleidskeuze over de bestemming van accommodaties (in bijzonder sporthal den Houtert). Wij hebben begrepen dat hierover op korte termijn duidelijkheid komt. Wij verwachten voor de jaarrekening 2022 dat het achterstallige onderhoud ingelopen dan wel gepland is. Indien hier gelden overblijven dient nagegaan te worden of dit saldo toegevoegd wordt aan de voorziening regulier onderhoud of kan vrijvallen ten gunste van het resultaat.

3.4 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

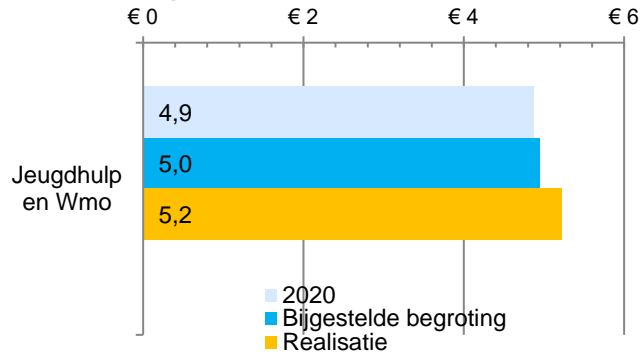
De meerjarige onderhoudsplannen voor gebouwen en wegen waarop de voorzieningen zijn gebaseerd merken wij het volgende op:

- De dotatie aan de voorziening wegen (€ 345.000) is gebaseerd op de meerjarenplanning tot en met 2022. Het hele plan kijkt door tot 2027 en zou leiden tot een hogere benodigde dotatie. Wij hebben begrepen dat de dotatie vanaf 2023 ook structureel verhoogd gaat worden op basis van het plan tot 2027.
- Voor een optimale financiële beheersing van uitgaven aan groot onderhoud is het van belang dat een MJOP (meerjarenonderhoudsplanning) realistisch is en dat de werkelijke uitgaven ten laste van de voorziening hiermee in de pas lopen. Hiervoor is een jaarlijkse actualisatie van de onderhoudsplannen, inclusief doorkijk naar een volgende jaarschijf, van belang.
- Op dit moment constateren wij – in algemene zin - sterk stijgende prijzen voor grondstoffen en materialen. Het prijspeil waarmee wordt gerekend in de plannen moet aansluiten bij de marktontwikkelingen.

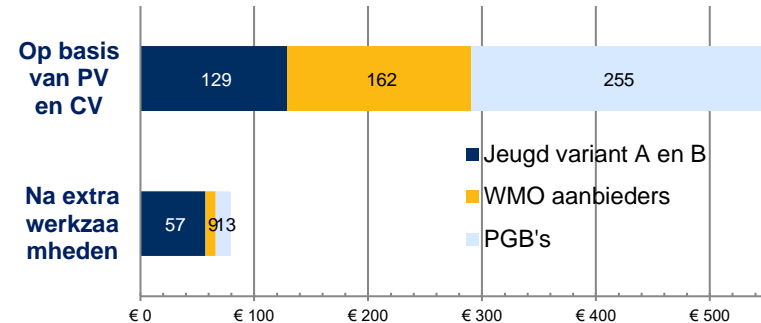
3.5 Jeugdhulp en Wmo

Financiële analyse 2021

Lasten Jeugdhulp en WMO in € mln

Onzekerheid zorglevering in €k

De lasten in het sociaal domein bestaan voor een belangrijk deel uit Jeugdhulp en Wmo. De totale lasten voor Jeugdhulp en Wmo nemen toe ten opzichte van vorig jaar en de bijgestelde begroting. Gezien het moeilijk te voorspellen karakter van deze 'open einde' regelingen adviseren we deze lasten nauwkeurig te blijven monitoren.

Voor de volledigheid van de verantwoording van de lasten in de jaarrekening is de gemeente Reusel-De Mierden afhankelijk van de GR SK. De GR SK heeft hiertoe in april en mei 2022 een afstemming gemaakt tussen de opgeleverde productieverantwoordingen door zorgaanbieders en de eigen zorgadministratie. Om vast te stellen dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd, voert de GR SK – naast het afstemmen van de productieverantwoordingen – aanvullende werkzaamheden uit zoals clientonderzoeken. De onzekerheid op totaalniveau is hierdoor teruggebracht naar € 79.000.

De verantwoording door de GR SK en de uitkomsten van de accountantswerkzaamheden die aldaar plaatsvinden zijn door ons geïnspecteerd. Wij hebben het bedrag van € 79.000 aangemerkt als resterende onzekerheid in de controle voor rechtmatigheid en getrouwheid.

3.6 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Prestatieverklaringen bij inkoop	<p>In de management letter hebben wij geadviseerd om de procedures voor het vaststellen en vastleggen van prestatieverklaringen voordat een inkoopfactuur wordt geautoriseerd aan te scherpen. Wij vinden dit onder andere belangrijk om (fraude)risico's te voorkomen. Onze controle bij de jaarrekening is met name gericht op risicovolle en materiele transacties, zoals grote investeringen en onderhoudsprojecten. Uit onze controle zijn geen materiele bevindingen naar voren gekomen die een impact hebben op ons oordeel. Wij constateren echter wel dat het achterhalen van prestatie bewijsstukken een zeer tijdrovende klus is, gezien deze niet op een uniforme wijze centraal worden geregistreerd.</p>
Inbaarheid debiteuren Vorderingen	<p>In de jaarrekening is opgenomen een debiteuren positie (privaatrechtelijke debiteuren) van € 685.000. Hierin zijn opgenomen diverse oudere posten. Wij melden ten aanzien van de waardering het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ten aanzien van een openstaande vordering van € 173.000 heeft de gemeente in 2022 onderzoek laten doen naar de mogelijkheden tot invordering. Hieruit blijkt dat de inbaarheid van deze positie zeer twijfelachtig is. In de jaarrekening is hiervoor geen voorziening getroffen omdat het onderzoek en de juridische procedure nog niet zijn afgerond. Wij hebben dit bedrag gemeld als onzekerheid.• Ten aanzien van een andere positie loopt nog een juridische procedure. De gemeente is van mening dat zij terecht een vordering hebben opgenomen. Het risico schuilt hierbij in een onzekere uitkomst van de procedure.
Claim omgevingsvergunning	<p>Binnen de gemeente Reusel-De Mierden loopt een juridische procedure ten aanzien van een omgevingsvergunning. Het is een langlopende procedure waarbij er door de tegenpartij een claim is ingediend. Middels een tussenvonnis is de gemeente aansprakelijk gesteld. De procedure omtrent de hoogte van het schadebedrag loopt nog. De gemeente is van mening dat de claim verzekerd is en derhalve heeft de gemeente in de jaarrekening 2021 geen voorziening getroffen.</p>

3.6 Overige bevindingen (vervolg)

Overige bevindingen	
TOZO	<p>Bevinding</p> <p>De TOZO-uitkering (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) liep tot uiterlijk 1 oktober 2021. Door uw gemeente is voor een bedrag van circa € 361.000 aan uitkeringen voor levensonderhoud en bedrijfskapitalen verstrekt. Deze uitkeringen worden in basis volledig door het Rijk gecompenseerd, waardoor de uitkeringen per saldo budgetneutraal zijn verwerkt in uw jaarrekening. Onder de overige schulden is een terugbetalingsverplichting opgenomen aan het ministerie van SZW van circa € 463.000 omdat de ontvangen voorschotten hoger zijn geweest dan de verstrekte uitkeringen.</p> <p>Uw gemeente heeft de uitvoering van deze regeling in mandaat uitbesteed aan Participatiebedrijf KempenPlus. Uw gemeente blijft daarbij zelf verantwoordelijk voor de rechtmatige verantwoording van deze gelden. Door KempenPlus is, voortbordurend op vorig jaar, een misbruik en oneigenlijk (M&O) analyse uitgevoerd als onderdeel van de interne controle. Deze analyse bevat naast de uitkeringslasten 2021 ook de afwikkeling en het eventuele herstel op de TOZO uitkeringen 2020.</p> <p>Wij hebben hiervan kennis genomen en daarnaast onze eigen controlewerkzaamheden verricht. Op basis hiervan constateren wij dat de verantwoording van de TOZO lasten in uw jaarrekening en in de SiSa bijlage vrij is van materiële fouten en onzekerheden.</p>

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	<p>De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het bestuur. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen.</p> <p>Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle;- Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management.- Uitvoeren van een bankanalyse; hieruit zijn geen materiele fraude gevallen gesignaleerd <p>Er zijn gedurende 2021 door ons geen materiele fraudegevallen geconstateerd en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft uw college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen.</p> <p>Wij hebben geadviseerd om de frauderisicoanalyse te actualiseren en specifieke werkzaamheden op te zetten voor het voorkomen of detecteren van fraude. Door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) zijn een tweetal notities uitgebracht die daarbij mogelijk behulpzaam kunnen zijn.</p>
Claims en juridische procedures	Er zijn geen andere belangrijke (dreigende en niet gewaardeerde) claims en/of juridische procedures met een mogelijke materiele impact op de cijfers per ultimo 2021, anders dan toegelicht onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen en de paragraaf weerstandsvermogen.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	<p>Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening van geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.</p> <p>Wij wijzen u er in algemene zin op dat voortdurende aandacht voor cyberaanvallen geboden is. Helaas hebben wij in onze klantenkring diverse voorbeelden van bedrijven die ernstig zijn geraakt. Als kantoor hebben wij recent zelf een cyberaanval gehad. Het belang van preventieve maatregelen maar vooral ook van een gedegen voorbereiding in het geval uw organisatie wordt getroffen kan niet genoeg worden benadrukt. In het kader van onze controle hebben wij dit thema besproken met het management. Wij stellen vast dat dit binnen uw organisatie en bij SSC de Kempen veel aandacht heeft.</p>
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	-	0	n.v.t.
A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	-	0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C1	Regeling specifieke uitkering reductie energiegebruik	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai	-	0	n.v.t.
F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	-	0	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	-	0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	-	0	n.v.t.
Strekking controleverklaring				
Strekking controleverklaring rechtmatigheid:			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid:			Goedkeurend	

Smart decisions. Lasting value.